

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.20.659/2018/7. szám

A tanács tagjai: Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke

Salamonné dr. Piltz Judit előadó bíró

. Döme Attila bíró

A felperes: felperes

A felperes képviselője:

. Fazekas Sándor ügyvéd

Az alperes: alperes

Az alperes képviselője:

jogtanácsos

A per tárgya: kártalanítás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Törvényszék 2.Pf.21.463/2017/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Járásbíróság 8.P.20.574/2017/21.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperes részére 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 2.000.000 (kétfmillió) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperest 2012. október 2-án tanúként hallgatták meg volt élettársa ellen elkövetett emberölés büntettének megalapozott gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen folyamatban volt büntetőeljárásban. Október 3-án a hajnali órákban a felperesen - beleegyezésével - poligráfos vizsgálatot végeztek. A vizsgálatot

követően a felperes a vizsgálatot végző szaktanácsadó előtt a bűncselekmény elkövetését elismerte, majd az őt kísérő két nyomozónak ezt elismételte, az elkövetés helyére, idejére, eszközére, illetve az eszközök elrejtése vonatkozásában nyilatkozatot tett.

- [2] A felperest 2012. október 3-án 4 óra 20 perckor a nyomozóhatóság bünygyi őrizetbe vette, majd október 5-én elrendelték az előzetes letartóztatását, amelyet több alkalommal meghosszabbítottak.
- [3] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperest 1 rendbeli emberölés büntetében és 1 rendbeli kifosztás büntetében bűnösnek találta, ezért halmazati büntetésül 20 év fegyház büntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. A másodfokú bíróság ítéletével a felperest felmentette, amely ítéletet a Kúria mint harmadfokú bíróság helybenhagyott.
- [4] A felperes az előzetes letartóztatásból 2015. szeptember 2-án szabadult.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [5] A felperes keresetében a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 580. § II. a) pontja, 282. § (1), (2) bekezdése, valamint az 584. § (4) bekezdése alapján 23.420.000 forint vagyoni és nem vagyoni kártalanítás megfizetésére kérte kötelezni az alperest.
- [6] Keresete indokaként hivatkozott arra, hogy tanúként presszionálták, sokkos állapotban volt. A későbbiekben azonban következetesen tagadta a cselekmény elkövetését.
- [7] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Elsősorban arra hivatkozott, hogy a Be. 580. § (3) bekezdés c) pontjában foglalt kizáró ok áll fenn, mert a felperes saját nyilatkozatával terelte magára az alapos gyanút, és alakította ki azt a képet a nyomozóhatóságban, az ügyészségben és a bíróságban, hogy ő követte el a bűncselekményt. Kifejtette, hogy a felperes egyrészt a bűncselekmény beismerésével, majd annak tagadásával, továbbá az elkövetés idejére vonatkozóan tett ellentmondásos, félrevezető nyilatkozataival okot szolgáltatott a gyanú rá terelődésére és annak erősítésére, így a kényszerintézkedés elrendelésére, illetve meghosszabbítására.
- [8] Az alperes vitatta a kereset összecszerűségét is.

Az első- és másodfokú ítélet

- [9] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.
- [10] A perben rendelkezésre álló bizonyítékok - köztük a poligráfós vizsgálatot végző szaktanácsadó és a felperest kísérő két nyomozó tanúvallomása - alapján azt állapította meg, hogy fennáll a Be. 580. § (3) bekezdés c) pontjában írt kizáró ok. Kifejtette, hogy a

felperes azzal, hogy 2012. október 3-án valótlan tartalmú nyilatkozatot tett a bűncselekményt elismerve, annak részleteit feltárva, a nyomozóhatóság megtévesztésére törekedett, amellyel neki felrőhatóan okot szolgáltatott arra, hogy a bűncselekmény megalapozott gyanúja rá terelődjék, előzetes letartóztatását elrendeljük, meghosszabbítsák.

- [11] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [12] Ítélete indokolásában rögzítette, hogy a nyilatkozatok megtételekor a felperessel szemben pszichikai kényszer nem alkalmaztak, a vallomása nem volt kikényszerített. A poligráfós vizsgálat után másik helyiségben, illetve Budapestről hazafelé a rendőrautóban tett előadásai alkalmasak voltak arra, hogy a bűncselekmény megalapozott gyanúja rá terelődjék. Kiemelte, hogy megtévesztő magatartás lehet minden olyan - akár nem gyanúsítottként tett - nyilatkozat is, amely a bűncselekmény elkövetésének gyanúját erősíti, vagy erősítheti. Erre tekintettel egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az alperes által hivatkozott, kártalanítást kizáró ok fennáll.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [13] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte annak hatályon kívül helyezését, és személyiségi jogainak megsértése miatt az alperes kötelezését 20.000.000 forint kártalanítás és kamatai megfizetésére.
- [14] Megsértett jogszabályhelyként jelölte meg a Be. 580. § II. a) pontját, 582. § (1) és (2) bekezdését, 583. § (1) és (3) bekezdését, valamint az 584. § (4) bekezdését.
- [15] Álláspontja szerint jogszabálysértő a jogerős ítéletnek az a megállapítása, amely szerint a nyomozóhatóság, az ügyészség és a bíróság megtévesztésére törekedett, és ezzel neki felrőhatóan okot szolgáltatott arra, hogy a bűncselekmény megalapozott gyanúja rá terelődjék, és az előzetes letartóztatást elrendeljük, illetve meghosszabbítsák. Állította, hogy a nyilatkozat megtételekor mind fizikailag, mind pszichikailag a nyomozóhatóság eljárása olyan állapotba hozta, hogy már nem bírta elviselni a rá nehezedő nyomást; a poligráfós vizsgálat idején már kb. 36 órája nem aludt, sokkos állapotban volt. Kifejtette, hogy a vizsgálatot követően azért mondta a nyomozóknak, hogy ő az elkövető, hogy békén hagyják, azonban erről jegyzőkönyv nem készült, nem hangzottak el törvényes figyelmeztetések, így eljárásjogi szempontból ez nem tekinthető vallomásnak. Kiemelte, hogy egyetlen alkalommal tett az elkövetésre vonatkozó nyilatkozatot, ezt követően a büntetőeljárás során mindvégig tagadta a bűncselekmény elkövetését.
- [16] Az alperes ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte annak helyes indokai alapján.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [17] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [18] A Pp. 270. § (2) bekezdésének és a Pp. 275. § (3), illetve (4) bekezdéseinek együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálat alapja lehet valamely anyagi jogi vagy eljárási szabálysértés, utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása van.
- [19] A felperes felülvizsgálati kérelmében azzal érvelt, hogy az ügyben eljáró bíróságok tévesen állapították meg: felróhatóan okot szolgáltatott arra, hogy a bűncselekmény alapos gyanúja rá terelődjék, s emiatt elrendeljék, majd meghosszabbítsák előzetes letartóztatását. Azt is állította, hogy a rá nehezedő fizikai és pszichikai nyomás miatt nyilatkozott úgy, hogy ő az elkövető. A kifejtett jogi érvelés ellenére azonban a Be.-nek kizárólag olyan rendelkezéseit jelölte meg felülvizsgálati kérelmében megsértett jogszabályhelyként, amelyek a kártalanítás érvényesítésével kapcsolatos szabályokat tartalmazzák, a Be. - a kártalanítás kizártságát megalapozó - 580. § (3) bekezdés c) pontjának megsértését nem állította a felperes.
- [20] Megállapítható, hogy a felperes által a felülvizsgálati kérelemben, a kifejtett jogi állásponttal összhangban nem álló jogszabályokat a jogerős ítélet nem sérti. Ugyanakkor a Kúria a felülvizsgálati kérelmet a megsértett jogszabályhely téves megjelölése ellenére a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 272. § (3) bekezdése alapján, annak tartalma szerint bírálta el.
- [21] A kártalanítást kizáró ok vonatkozásában a Kúria teljes mértékben egyetértett az ügyben eljáró bíróságokkal. A bíróságok a perben rendelkezésre álló adatok helyes értékelésével jutottak arra a következtetésre, hogy a Be. 580. § (3) bekezdés c) pontja szerint adott esetben kizárt a kártalanítás, mivel a felperes több alkalommal, különböző időpontokban - így a poligráfos vizsgálat során és a nyomozók előtt a rendőrautóban - tett olyan előadást, amelyben a bűncselekmény részleteinek taglalásával elismerte annak elkövetését. Egyetértett a Kúria a jogerős ítélettel abban is, hogy ezzel a magatartásával a felperes a nyomozóhatóság megtévesztésére törekedett, ezzel neki felróhatóan okot szolgáltatott arra, hogy a bűncselekmény alapos gyanúja rá terelődjék, és ennek következtében elrendeljék, illetve a későbbiekben fenntartsák vele szemben az előzetes letartóztatást.
- [22] Helyesen mutatott rá a másodfokú bíróság arra is, hogy a megtévesztőnek minősülő magatartás lehet bármely nyilatkozat, amely a bűncselekmény elkövetésének gyanúját erősíti vagy erősítheti, akár tanúként, akár gyanúsítottként adta elő a felperes. Egyetértett a Kúria a másodfokú bírósággal abban is, hogy a

felperes vallomása nem volt kikényszerített.

- [23] Osztotta a Kúria az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy a kártalanítás kizártságát megalapozó okkal kapcsolatban csak azt kell vizsgálni, hogy a felperes előzetes letartóztatása kapcsán fennálltak-e a Be. 580. § (3) bekezdés c) pontjában írt feltételek. Ebből a szempontból annak nem volt jelentősége, hogy később, a bizonyítékok értékelése során a másodfokú bíróság, majd a Kúria a bizonyítékok köréből kirekesztette a felperes nyilatkozatát rögzítő rendőri jelentéseket, a poligráfós vizsgálat eredményét, valamint a nyomozók tanúvallomását. A kártalanítás szempontjából tehát azt kell vizsgálat tárgyává tenni, hogy az előzetes letartóztatás elrendelésekor, illetve meghosszabbításakor milyen bizonyítékok, nyilatkozatok álltak rendelkezésre, azok megfeleltek-e a Be. 580. § (3) bekezdés c) pontjában foglaltaknak függetlenül attól, hogy az eljárás későbbi szakaszában milyen bizonyítékok kerültek érdemben felhasználásra, illetve értékelésre.
- [24] Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem sérti a Be. 580. § (3) bekezdés c) pontját sem.
- [25] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, mert az mindenben megfelelt az irányadó jogszabályoknak.

Záró rész

- [26] A Kúria a pervesztes felperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes javára a jogi képviselővel összefüggésben felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján, a (6) bekezdés alkalmazásával számított felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.
- [27] Az illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50.§ (1) bekezdése szerint, a felülvizsgálati pertárgyérték alapulvételével számított felülvizsgálati eljárási illeték állam javára történő megfizetésére a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés alapján a pervesztes felperes köteles.
- [28] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján a felperes kérelmére tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2019. június 5.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági ügyintéző
HM